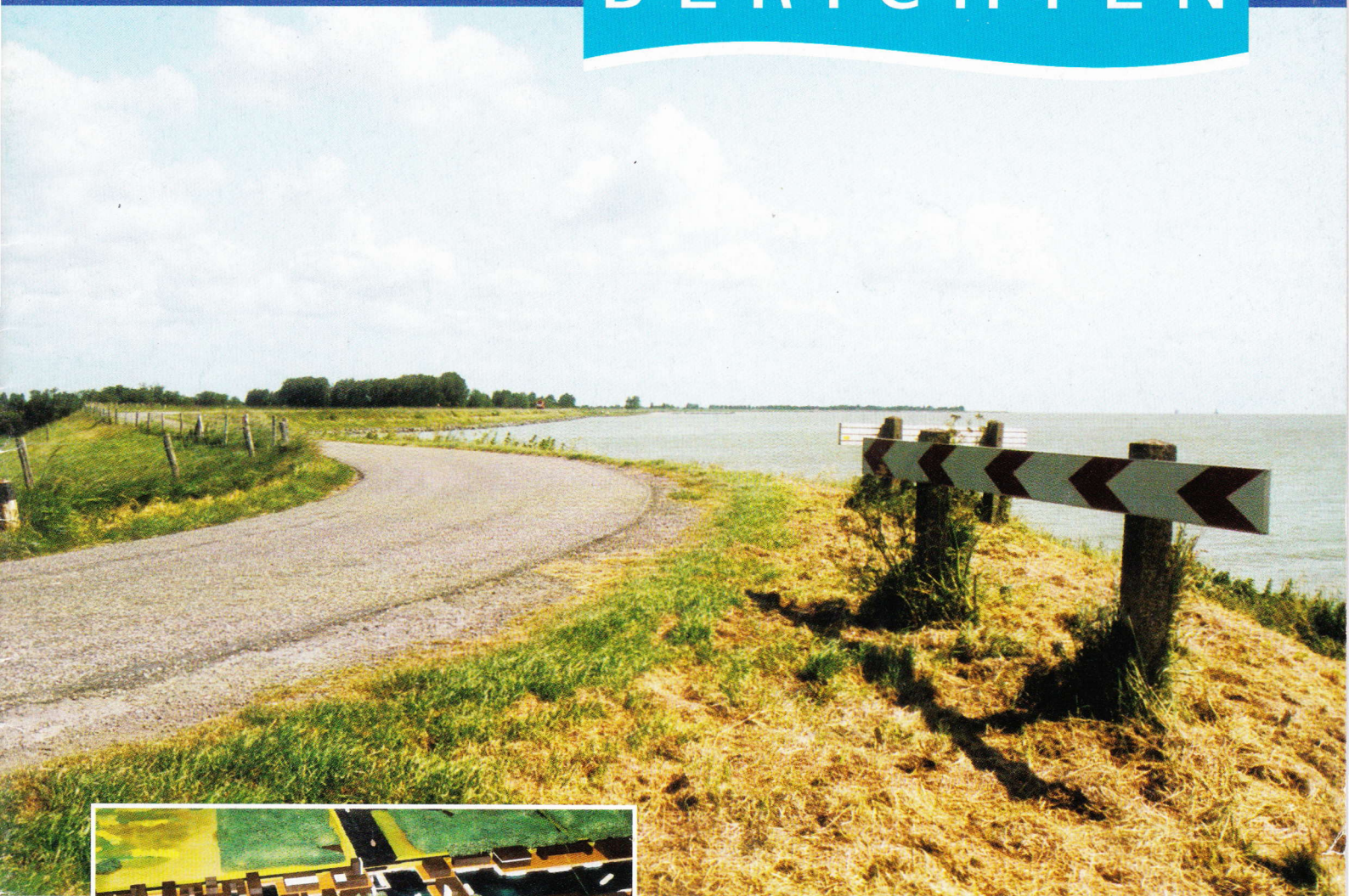

IJsselmeer

2002

BERICHTEN

Kritische kijk op natuurontwikkeling IJsselmeergebied

Duurzame jachthavens

Volop activiteiten rond dertigjarig bestaan VBIJ

Zuiderzeesilhouetten opnieuw beleefd

VBIJ-trio reilt en zeilt prima in Edamse Speeltoren

JUBILEUMNUMMER

30 jaar

IJsselmeervereniging

hoogheemraadschap
**Hollands
Noorderkwartier**

U kent ons misschien nog niet. Toch komen we elkaar al jaren tegen. Wij wensen de Vereniging tot behoud van het IJsselmeer graag een fijne 30e verjaardag. In de toekomst hoort u vast nog van ons.

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier ontstaat per 1 januari door een fusie van de waterschappen Hollands Kroon, Groot-Geestmerambacht, Westfriesland, Het Lange Rond, De Waterlanden, Uitwaterende Sluizen en de gezamenlijke belastingdienst DCO

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Gorslaan 60, Postbus 850, 1440 AW Purmerend, t 0299 - 66 30 00, f 0299 - 66 33 33

Inhoud

Colofon

Vereniging tot Behoud
van het IJsselmeer
Postbus 1
1135 ZG Edam
0299-371351

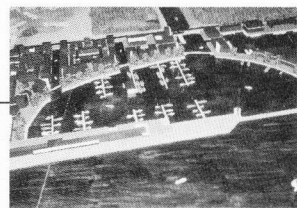
Jubileumnummer
30 jaar
een zee van ruimte behouden!

Hoofdredacteur a.i.:
Marten Bierman
Uitgeverij:
Twin Design
Fotografie:
Wil Tjoa, Wim Ouburg

Aan dit nummer werkten mee:
*Jan Baron, Marten Bierman,
Fred Holthuis, Co Verkade,
Wim Ouburg, Projectgroep
SevenX van Hogeschool
Larensteijn, Johan Stuart van
Noord-Hollands Landschap,
George Keet, Harry Schuite-
maker, Frans Mensink,
Susette Luger.*

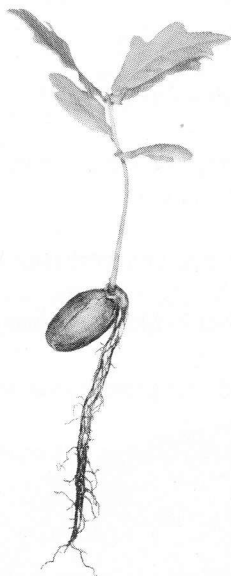
30

Voorwoord	5
De toekomst en de VBIJ	6
Bezwaren tegen onderdelen van het ontwerp Streekplan Noord-Holland Zuid	7
Commotie rond de jachthaven bij Schardam	8
Het Galgeriet in Monnickendam	8
Beleidsraad: het geweten van de VBIJ	8
Extra spuicapaciteit en ecologische samenhang bij Afsluitdijk	9
Nattigheid voelen?	9
Kritische kijk op natuurontwikkeling IJsselmeergebied	10
Plan voor jachthaven bij Volendam	10
Uitnodiging ledenvergadering en jubileumbijeenkomst	11
Zuiderzeesilhouetten opnieuw beleefd	12
Samen voor meer IJsselmeer	14
Volop activiteiten rond dertigjarig bestaan VBIJ	15
Duurzame jachthavens, het vervolg	17
VBIJ denkt mee over ontwikkeling kust Flevoland	18
VBIJ-trio reilt en zeilt prima in Edamse Speeltoren	20
Agenda buitengewone ledenvergadering	22

Stichting DOEN geeft idealen groeikracht.

Met geld van de Nationale Postcode Loterij en de SponsorBingo Loterij.

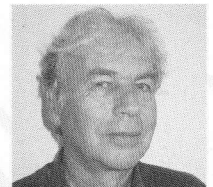
Stichting DOEN feliciteert de Vereniging tot behoud van het IJsselmeer met haar 30-jarige jubileum! Zij maakt zich sterk voor het 'natte hart' van Nederland. Stichting DOEN vindt het belangrijk dat het IJsselmeer behouden blijft als open natuurgebied en als mogelijke waterbuffer. Daarom ondersteunt DOEN de Vereniging in haar activiteiten.

Stichting DOEN zet zich in voor een leefbare wereld. Dit doet zij door het financieren van initiatieven op verschillende werkerreinen. Onder andere op het gebied van Natuur & Milieu. Stichting DOEN kan dit doen door bijdrage die ze ontvangt van de Nationale Postcode Loterij.

www.doen.nl

MARTEN BIERMAN

Dertig jaar een zee van ruimte behouden!

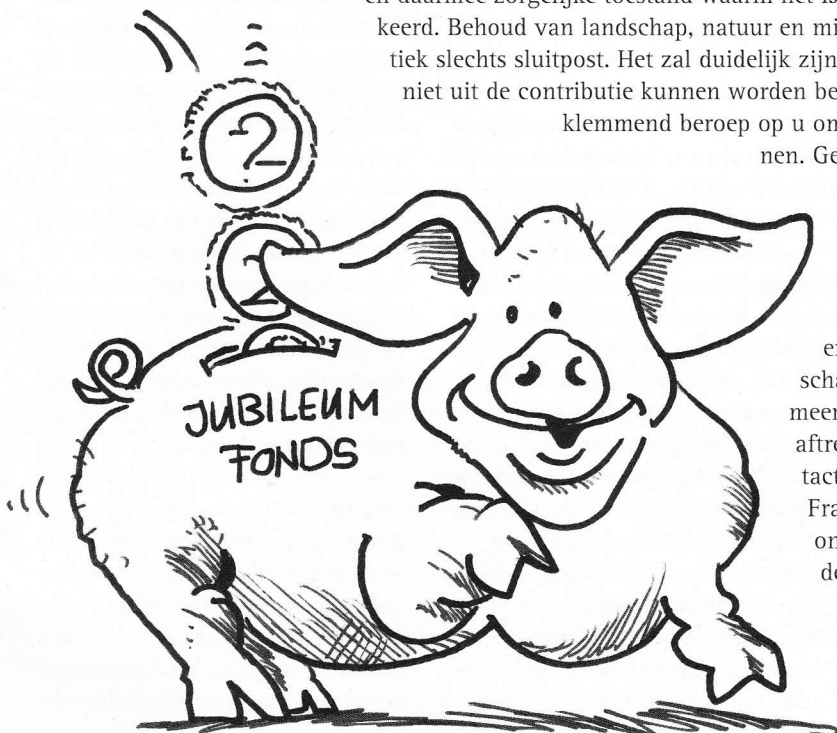
Beste mensen,

Dit jaar bestaat onze vereniging al weer dertig jaar. Dat is een mijlpaal waarbij je zo je gedachten kunt hebben. Nog altijd is het overheidsbeleid jegens het grootste zoetwatermeer van West Europa niet vriendelijk genoeg voor die plas. Het blijken de burgers te zijn die steeds weer opnieuw in het geweer moeten komen om te zorgen dat onherstelbare schade wordt voorkomen.

Al is de reservering van de Markerwaard dan wel de wereld nog niet uit, er is toch veel bereikt in de afgelopen jaren. Daarom geven wij ter gelegenheid van dit jubileum een bundel uit waarin dat nog eens wordt gememoreerd. Die ontvangen de leden gratis. Net als de Waarden en Bedreigingenkaart van het IJsselmeergebied die in de bundel zit gevouwen. Die kaart, gemaakt door ons lid Jan Verschoor, laat zien dat we er nog lang niet zijn.

Op 29 november houden we onze jubileumbijeenkomst en zal het eerste exemplaar worden overhandigd aan demissionair Staatssecretaris drs. Pieter van Geel. Met deze activiteiten willen we nog eens nadrukkelijk aandacht vragen voor de onduidelijke en daarmee zorgelijke toestand waarin het IJsselmeergebied nog altijd verkeerd. Behoud van landschap, natuur en milieu lijken momenteel in de politiek slechts sluitpost. Het zal duidelijk zijn dat al deze extra inspanningen niet uit de contributie kunnen worden bekostigd. Daarom doen wij een klemmend beroep op u om ons juist nu financieel te steunen.

Geef gul en stort een bedrag van minimaal € 10,- op giro 4314331 ten name van Jubileumfonds VBIJ te Edam en help ons uit de kosten. Onze vereniging is door de Belastingdienst erkend als 'Instelling van maatschappelijk nut'. U kunt dus ook meerjarige schenkingen doen die aftrekbaar zijn. Neem daarvoor contact op met Susette Luger of Roos Franzen van ons secretariaat. Help ons het IJsselmeergebied te behouden, juist nu!

Geef gul aan ons jubileumfonds!

De toekomst en de VBIJ

Remco van Rijn schreef als buitenstaander op grond van ons bronnenmateriaal een kroniek over dertig jaar Vereniging tot Behoud van het IJsselmeer. Naast dierbare herinneringen geeft de rangschikking van de historische feiten door de jaren heen ons ook zicht op hoe nu verder te gaan. Dat was ook de bedoeling van het huidige VBIJ-bestuur dat zich voor de interessante uitdaging ziet geplaatst om te onderzoeken of en zo ja hoe met andere partners een (nog) betere bescherming van het IJsselmeergebied is te garanderen.

VBIJ-BESTUUR

Laten we beginnen met te stellen dat veel is bereikt. Aanvankelijk was dat vooral een kwestie van succesvol tegengaan. Tal van bedreigingen met als belangrijkste de inpoldering en drooglegging van de Markerwaard en de tweede nationale luchthaven daarin werden met de nodige hinder-macht tot staan gebracht. Maar er gebeurde meer. Het lukte de VBIJ de aandacht van de overheid te verleggen van een waterstaatkundig karwei naar een ruimtelijk inrichtingsvraagstuk. Er werd tot dan toe met de Zuiderzeewet in de hand aan de polders gewerkt zonder zich te bekommeren waarom eigenlijk. Om het karwei af te maken moesten de makers nu allerlei redenen verzinnen waarom die inpoldering zijn geld nog waard zou zijn. Wat ze echter ook aanvoerden, de problemen op het oude land zouden er niet werkelijk door worden opgelost maar hooguit enige jaren worden uitgesteld. Ten einde raad verzuchtte de directeur van de Rijksdienst IJsselmeer polders destijds dan ook dat de Markerwaard er moest komen "voor wat dan ook".

Aanslagen

Daartegen was het dankbaar actievoeren. Bovendien was het IJsselmeer toen nog rijkswater. De aanslagen op het IJsselmeergebied werden dan ook vooral door de Rijksoverheid beraamd. Dat hield het actievoeren ook redelijk overzichtelijk. Aldus kon de VBIJ met beperkte middelen grote successen boeken. Dat voltrok zich dikwijls in samen-

werking met anderen, met een bescheiden ledental vergeleken met bijvoorbeeld de Waddenvereniging en met een bureau dat was ondergebracht in een huiskamer! Sindsdien is de situatie waarin de VBIJ moet opereren drastisch gewijzigd. Het is allemaal veel ingewikkelder geworden. Het rijkswater is inmiddels bestuurlijk heringedeeld. Het gevolg daarvan is dat nu elke kustgemeente (en kustprovincie) een stuk IJsselmeerwater kreeg toebedeeld. Die gemeenten beschouwen dat water lang niet allemaal als hun toevertrouwd blauw kapitaal. Voor vele is het niks meer dan onderwaterstaande bouwgrond, die zo snel mogelijk burgemeester moet worden gemaakt. Daarmee is het actiedoel van de VBIJ gebalkaniseerd: elke kustgemeente met landhonger kent nu zijn eigen Markerwaardje. Er zijn al troosteloze voorbeelden zoals de Makkumerwaard en IJburg. En ondertussen is die Markerwaard zelf ook nog niet helemaal van de kaart. Dus moeten ook de rijksprocedures goed in de gaten worden gehouden. En dan zijn er de kustprovincies nog die er dachten hun grootschalige windmolenpark in kwijt te kunnen.

Likkebaardend

In zekere zin is de VBIJ slachtoffer van het eigen succes aan het worden. Juist doordat het IJsselmeergebied ruim en open is gehouden en het op het omringende oude land steeds voller is geworden kijkt men steeds vaker likkebaardend naar die grote plas. De heldere overzichtelijke actiedoelen, die de burger aanspreken zijn ingeruild voor een toenemende ratjetoe van allerlei kleine en grotere plannen, waarbij ook nog eens via de salamatactiek allerlei negatieve gevolgen tot sluipende achteruitgang worden teruggebracht. Allemaal even erg maar daar zullen burgers niet meer zo gauw massaal warm voor lopen. Dat vraagt van de VBIJ nog meer inspanning. Meer direct beschermend werk doen en daarnaast zou eigenlijk ook de voorlichting naar de burger drastisch moeten worden uitgebreid om duidelijk te maken dat vele kleine aanslagen net

zo erg zijn als enkele grote. Met de uitbreiding van ons publicatiebeleid en de website heeft ons bestuur daar een goed begin mee gemaakt maar we stuiten daarbij op grenzen. We zijn een kleine vereniging die met een bescheiden bureau voornamelijk draait op vrijwilligers. Eerdere besturen van de VBIJ hebben al pogingen ondernomen om zelfstandig de sprong naar professionalisering te maken. Ze beseften dat de VBIJ het als vrijwilligersorganisatie op termijn niet zou redden, zonder dingen moeten te laten liggen. De VBIJ kent een trouw maar door vergrijzing tanend ledenbestand. De middelen ontbreken domweg om op een op deze tijd toegespitste, dus dure, voorlichting en ledenwerfcampagne gedurende jaren vol te houden. Dat zou een forse contributieverhoging vereisen en dat is niet haalbaar. De VBIJ is en blijft daarom een vrijwilligersorganisatie. Maar dat heeft ook een prijs.

De onbetaalde bestuursleden doen het werk toch zoveel mogelijk zodat de VBIJ op sommige terreinen een resultaat botkt als ware de VBIJ een professionele organisatie. Daardoor ontstaat dan weer het misverstand dat we al een professionele organisatie zijn en worden we volgens die maatstaven zij het onterecht wel afgerekend en vallen we soms buiten de prijzen. We kunnen dat probleem ook heel goed inzichtelijk maken door de omvang van het door ons te beschermen gebied eens te relateren aan het personeel dat de VBIJ ter beschikking heeft en dat vervolgens eens te vergelijken met een organisatie als de Waddenvereniging. Dan wordt ineens zichtbaar wat het zou betekenen als we werkelijk professioneel zouden willen gaan.

Professionaliteit

Het IJsselmeergebied waarvoor de VBIJ zich sterk maakt omvat circa 1840 vierkante kilometer. Het VBIJ-bureau omvat in totaal 55 uren verdeeld over drie personeelsleden in de administratieve sfeer. De Waddenzee omvat een gebied van circa 2400 vierkante kilometer. Het bureau van de Waddenvereniging omvat volgens

het jaarverslag 2001 47 personen. Waarvan 17 in de administratieve sfeer. Willen we bij de VBIJ van zo'n professionaliteit kunnen spreken dan zouden er op afzienbare termijn toch in ieder geval 35 mensen aan administratief, beleidsvoorbereidend en uitvoerend personeel nodig zijn. Vooral in het huidige schrale tijdsgewricht lijkt ons dat niet haalbaar. De enige andere oplossing is dat toenadering wordt gezocht tot verwante organisaties om te bekijken of we tot een vorm van samenwerking of fusie (het behoud van identiteit) kunnen komen.

Natuurlijk kan worden beslist om op de oude voet door te gaan. Dat betekent echter dat het gemis aan professionaliteit zoveel mogelijk moet worden opgevangen door bestuursleden die dat werk dan zelf maar zo goed en zo kwaad als mogelijk is doen. Die afwenteling is momenteel de praktijk en komt neer op roofofbouw op zowel bestuur als actieve leden. Er blijft dan ook geen andere keuze over dan die voor hechte samenwerking (of meer) met anderen. Wij rekenen erop dat de VBIJ leden daar begrip voor hebben en ons het vertrouwen geven naar bevind van

zaken te handelen. Een ieder die ergens langs de oevers de IJsselmeer-dijk beklimt zal toch steeds weer in de ban raken van de wijsheid, de stilte, het kleurenspeel van lucht en water, de vogels in hun element. Zonder VBIJ zou dat schouwspel niet zo imposant meer zijn. Het is nu zaak er voor te zorgen dat niemand ons en volgende generaties dat nog kan afnemen. Als daarvoor verregaand moet worden samengegaan met anderen dan is dat meer dan de moeite waard!

Het bestuur van de VBIJ

JAN BARON

Bezwaren tegen onderdelen van het ontwerp Streekplan Noord-Holland Zuid

De provincie Noord-Holland heeft een ontwerp streekplan ter visie gelegd met betrekking tot een gebied dat omschreven is als Noord-Holland Zuid. Daarmee zal een aantal bestaande streekplannen die momenteel nog geldig zijn in een nieuw plan worden opgenomen. Het nieuwe streekplan omvat de gemeenten Gooi-en Vechtstreek, Groot Amsterdam, Meerlanden, Kennemerland (inclusief IJmond), Zaanstreek, Waterland en Zeevang. Voor de VBIJ zijn vooral de delen van het plan die het Markermeer en IJmeer aangaan van belang.

Ten noorden van Amsterdam betreft dat de kust van Schardam tot Amsterdam en ten zuid-oosten daarvan het gebied dat grenst aan het IJmeer. De kust langs de gemeenten Zeevang en Waterland wordt in het plan nagenoeg ongemoeid gelaten. Daar zijn dus geen nare ontwikkelingen te verwachten behalve het voortnemen de bestaande buitendijkse camping bij Uitdam te legaliseren. Die camping is destijds illegaal tot stand gekomen. Bovendien moet de vervuilde grond worden gesaneerd. Gedeputeerde Staten zijn er voorstander van dat een en ander gelegaliseerd kan worden. Door de camping legaal te verklaren, zou de vervuiling opgeruimd kunnen worden waardoor de

kosten daarvan worden terugverdiend. In eerste instantie stond het legaal verklaren niet in het concept-ontwerp aangegeven en verzekerde de gedeputeerde dat dit ook niet zou gebeuren. Nu het definitieve ontwerp ter visie ligt, blijkt legalisatie toch mogelijk te worden. De Dorpsraad van Uitdam heeft op 25 september haar bedenkingen tegen de plannen ingediend door middel van een doorwrocht bezwaarschrift.

De VBIJ is het met deze bedenkingen eens, omdat het een ongewenste buitendijkse ontwikkeling betreft die het Markermeer aantast. Bovendien wordt het opruimen van de vervuiling ten onrechte gekoppeld aan een legalisatie van een eveneens ongewenste ontwikkeling, namelijk buitendijkse bebouwing.

De bodemvervuiling is ontstaan door landaanwinning als gevolg van het storten van verontreinigd puin- en bouwafval door de eigenaar/exploitant van de camping annex jachthaven.

De VBIJ heeft tegen deze ontwikkeling bezwaar gemaakt. In onze visie behoort vervuiling gesaneerd te worden en losgekoppeld te zijn van andere buitendijkse activiteiten.

De druk op het IJmeer tussen Almere, Amsterdam en de kust van het Gooi is zeer groot.

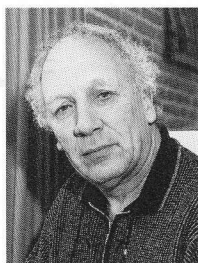
De provincie is van mening dat de bestaande waarden van wat genoemd wordt, "grootschalige Landschappen" bewaard moeten worden. Daaronder valt volgens de provincie ook het IJmeer. In volstreekte tegenspraak daarmee is het plan dwars door het IJmeer een spoorlijn aan te leggen tussen Almere en Amsterdam via IJburg. De gemeente Almere voert druk uit op Provincie en Rijk om de door haar gewenste infrastructuur te realiseren, anders zal Almere haar taakstelling, voor zeker nog eens 100.000 inwoners bouwen, niet realiseren. Het spreekt vanzelf dat wij bezwaar hebben ingediend tegen de voorgenomen aantasting van het IJmeer.

De VBIJ is beducht voor een steeds grotere druk op het IJmeer doordat het gebied ten zuid-oosten van Amsterdam meer infrastructuur, woningen en bedrijventerreinen moet herbergen.

Onze zorgen daaromtrent hebben wij ter kennis van de provincie gebracht. Namens de VBIJ heb ik de inspraakprocedures bijgewoond en deelgenomen aan de discussies.

Er zal, naar aanleiding van de reacties op het ontwerp structuurplan, een hoorzitting belegd worden waar, vanzelfsprekend, ook de VBIJ vertegenwoordigd zal zijn.

Commotie rond de jachthaven bij Schardam

Een ander probleem dat sinds enige tijd broeit, betreft een kleine jachthaven in de vluchthaven bij Schardam. Sinds geruime tijd liggen schepen afgemeerd in de lengterichting van de haven. Het betreft ca 40 ligplaatsen, afhankelijk van de grootte van de schepen. De schepen liggen afgemeerd aan een beschoeiing welke door ouderdom dreigt te verzakken. De watersportvereniging wil nu deze gelegenheid aangrijpen tot een verdubbeling van de afmeermogelijkheden. Er zijn enige plannen aan de gemeente voorgelegd waarbij het graven van een forse kom er een van was. Daarnaast zouden er enige faciliteiten moeten komen waaronder parkeermogelijkheden.

De inwoners van Schardam verzetten zich tegen de plannen en willen dat de situatie blijft zoals deze nu is. De situatie dreigt nu verharder. De gemeente zit klem tussen bewoners en de watersportvereniging. Ter plaatse is het uitzicht vanaf de dijk over het Markermeer zeer fraai.

Het aantal schepen welke nu in een rechte lijn langs de oever ligt, geeft nauwelijks verstoring van dat fraaie beeld. In de visie van de VBIJ is handhaving van de huidige situatie acceptabel. Een deel van het buitendijkse gebied waarin dit jachthaventje ligt, is eigendom van Staatsbosbeheer. Ten zuiden daarvan is een ander deel van dit vooroevergebied verprutst door twee buitendijkse campings welke destijds op illegale wijze tot stand zijn gekomen. De VBIJ heeft het provinciebestuur laten weten dat een beleid moet worden ontwikkeld dat tot sanering daarvan moet leiden. Dan zou een mooi buitendijks gebied weer in ere hersteld kunnen worden. Ons bestuur zal op korte termijn met het gemeentebestuur van Zeevang contact opnemen. De kans bestaat dat de gemeente gaat zwichten voor de druk welke de watersportvereniging uitoefent.

JAN BARON

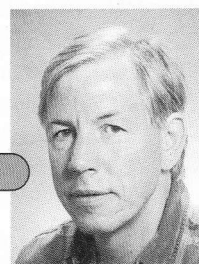
Het Galgeriet in Monnickendam

Het Galgeriet in Monnickendam is al geruime tijd een discussiepunt in de Waterlandse politiek. Het gebied grenst aan de Gouwee en ziet er wat verslonst uit. Er staan wat loodsen welke door bedrijven gebruikt worden, een deel van het terrein wordt in de winter gebruikt om jachten te laten overwinteren en aangrenzend is een jachthaven gesitueerd. In het zuidoosten grenst het gebied aan het recreatiegebied Het Hemmeland. Het Hoofdbedrijfsschap Detailhandel, HBD, wil het gebied grondig op de schop nemen in het kader van een algehele herwaardering van de binnenstad. Daartoe zou het gebied vrij moeten worden van bedrijven en ingericht moeten worden als attractief commercieel- en woongebied. Ook de bestaande Jachthaven van Goor zou dan heringericht gaan worden. Het probleem is niet zozeer het opknappen van de bestaande situatie, daar is inderdaad veel voor te zeggen, maar het plan om het water achter het Galgeriet te dempen, een stuk Gouwee dus. Weliswaar denkt men aan compensatie door een deel van het recreatiegebied uit te graven maar dat zal niet ieders wens in Monnickendam zijn naar mag worden aangenomen. De VBIJ zal met gemeente Waterland in gesprek gaan teneinde invloed op de plannen uit te oefenen. Ten tijde van het schrijven van dit artikel werd door een ambtenaar van de gemeente Waterland telefonisch medegedeeld dat eind dit jaar het plan in de Raadscommissie besproken zal worden. De VBIJ zal de vinger aan de pols houden.

Beleidsraad: het geweten van de VBIJ

Dat is nou het mooie aan de VBIJ: een structuur waarin naast de leden, het bestuur en het bureau ook nog een Beleidsraad bestaat. En al zeer lang. Erg adequaat. Want het bestuur moet de acties van de vereniging leiden en/of voeren, naast het op orde houden en uitbouwen van de vereniging. Een vereniging die dertig jaar achter idealen aanjaagt moet zo nu en dan zijn strategie aanpassen; ook al omdat de omstandigheden en de tegenstanders veranderen. Eén bestuur kan bijna niet al die zeer uiteenlopende taken verzorgen. En beleid maken is binnen een bestuur dat ook acties moet voeren een kwetsbaar proces. Kwetsbaar door de vermenging met ook andere verenigingszorgen zoals uitbouw, beheer en vooral uitvoering van acties. De Beleidsraad staat naast en los van het bestuur en heeft dus geen last van verstoringen van de aandacht door uitvoering van de dagelijkse leiding over de vereniging. Daardoor kan de Beleidsraad aan de vereniging de kans bieden op een meer gedegen oordeelsvorming over beleidszaken waarvan de resultaten aan het bestuur en aan de leden kunnen worden voorgelegd. Het is als het ware de denktank van de vereniging. Deze rol heeft in de afgelopen dertig jaren niet alleen maar bewondering geogst binnen de vereniging. Regelmatig zijn er

GEORGE KEET

discussies geweest over de rolopvattingen van bestuur en Beleidsraad. Binnen de Beleidsraad zitten leden die wel enige tijd willen besteden aan de belangen voor het behoud van de kwaliteiten van het IJsselmeer. Regelmatig nemen leden van de Beleidsraad dan ook deel aan acties of geven er leiding aan. Soms in tijden van een zwakker bestuur werd de Beleidsraad daardoor wel een relatief machtig orgaan. In andere tijden was het net omgekeerd. Alhoewel het bestaan van een Beleidsraad niet alleen maar mooie dingen heeft opgeleverd heeft het deze actievereniging met idealen wel koersvast gemaakt over de afgelopen lange periode.

George Keet is lid beleidsraad VBIJ sinds 1998

Samenstelling beleidsraad

Jan Derk Gerritsen, George Keet, Nico Papinau Salm - voorzitter a.i., Piet Venema, Co Verkade, Rob Vogel en Udo Vroom.

Extra spuicapaciteit en ecologische samenhang bij Afsluitdijk

In verband met de toekomstige stijging van het waterpeil van de Noordzee en waarschijnlijk grotere rivierafvoeren in de toekomst, is berekend dat extra spuicapaciteit in de Afsluitdijk noodzakelijk zal worden. De directie IJsselmeergebied van Rijkswaterstaat is in januari 2000 een project gestart dat tot doel heeft besluiten voor te bereiden. Die besluiten betreffen de realisatie van een extra spuimogelijkheid in de Afsluitdijk en de versterking van de ecologische samenhang tussen de zoute Waddenzee en het zoete IJsselmeer door het aanleggen van voorzieningen voor vistrek. Er is een Startnotitie MER (Milieu

Effect Rapportage) ter inzage gelegd en in de zomer van 2002 zijn de Richtlijnen voor de MER vastgesteld. Rond de planstudie zal een open communicatie met alle relevante overheden en belangenpartijen plaatsvinden. Het spreekt vanzelf, dat de VBIJ aan de discussie zal deelnemen.

Brakwaterzone

In het verlengde daarvan, zal een Verkenning van de Ecologische en Ruimtelijke samenhang tussen IJsselmeer en Waddenzee onderwerp van discussie zijn. Deze verkenning is samengesteld door de ministeries LNV, VROM en Waterstaat en gaat over de mogelijkheid de 'harde' scheiding tussen

Waddenzee en IJsselmeer, ongedaan te maken. De overgang tussen beide gebieden zou dan in de vorm van een brakwaterzone gerealiseerd kunnen worden. Er is nog geen besluitvorming tot stand gekomen behalve het besluit dat de mogelijkheden verder onderzocht zullen worden.

Er zal in de studies die volgen speciale aandacht geschonken worden aan randvoorwaarden rond zoet water en veiligheid, samenhang met andere functies- met name recreatie en natuurbeleving- en de effecten op het landschap en ruimte. Binnen de VBIJ is deskundigheid aanwezig om verdere plannen kritisch te kunnen beoordelen. (JB)

Nattigheid voelen?

MARTEN BIERMAN

In de provincie Friesland moeten duizenden hectares natuurgebied geschikt worden gemaakt als noodberging voor overtollige neerslag die de waterschappen niet tijdig weg kunnen pompen. Het gaat harder regenen. Uitgegaan wordt van 20 procent meer neerslag in de komende jaren. Als er weer geloosd kan worden op Waddenzee en IJsselmeer worden die gebieden dan weer drooggemalen. Strijdpunt daarbij blijft de schadeverhaalregeling voor de grondeigenaren, meestal agrariërs. Zij worden buiten hun schuld met de effecten van wateroverlast geconfronteerd en kunnen die, net als in het laaggelegen Westland is gebleken, nergens verhalen. Daarvoor en voor de ingrepen die

overlast moeten voorkomen zullen fondsen moeten worden gecreëerd.

De (demissionaire) regering geeft echter niet thuis. Op de begroting is er geen geld voor uitgetrokken. Eigenaardig of een beginnersfoutje van een regeringsploeg die veiligheid zo hoog in het vaandel heeft. De waterschappen zullen als dat zo blijft de kosten moeten dekken uit de heffingen op de ingelanden. Dat gaat een dure grap worden voor een gezin, dat nu nog vanzelfsprekend aanneemt dat de overheid ervoor zorgt dat de voeten droog blijven. Vooral wonen in het laaggelegen buitengebied gaat risico's opleveren. Of hier een beroep op solidariteit wel

terecht is en de mensen op een kluitje mee moeten betalen aan het op peil houden van het woongerief van de bemiddelde buitenwonende suburbanisant is de vraag. Anders gezegd, wie op IJburg wil wonen moet het zelf maar weten. Neem dan als bewoner maar een (peperdure) verzekering. Beter lijkt het om voortaan de waterhuishouding (weer!) als richtsnoer voor ruimtelijke ordening en stedenbouw te hanteren. Het is dan snel afgelopen met het bouwen van nog maar enkele woningen op een hectare. De beloning voor het op een kluitje wonen is dan dat het houden van droge voeten minder kost. En er blijft meer ruimte over voor natuur en landschap.

Kritische kijk op natuurontwikkeling IJsselmeergebied

Op donderdag 24 oktober is de tweede versie van notitie Natuurontwikkeling IJsselmeergebied in het gebouw van Rijkswaterstaat in Lelystad gepresenteerd. De eerste versie is door een aantal organisaties besproken en deze reacties hebben geleid tot een aangepaste notitie. Het gaat om twaalf aanlegprojecten en vier stimuleringsprojecten in het IJsselmeergebied.

Aanleiding tot het schrijven van deze notitie is het groeiende besef dat het IJsselmeer in de loop der jaren is voor verschillende functies is ontdekt. De recreatie kwam op en er bleek bouw- en metselzand te winnen. In de loop der tijd kwamen spanningen tussen de verschillende functies aan het licht. Er moesten steeds meer keuzen worden gemaakt dan daarvoor het geval was.

In toenemende mate ontstond het besef dat steeds meer natuurwaarden in het geding kwamen.

Dat is via regeringsbeslissingen duidelijk verwoord in, bijvoorbeeld, het Natuurbeleidsplan, het Structuurschema Groene Ruimte en de 4e nota Waterhuishouding. Geconstateerd

werd, dat het IJsselmeergebied weinig ondiepe oeverzones had en dat werd als een gemis ervaren.

In de nota 'Natuur voor mensen, mensen voor Natuur', de opvolger van het Natuurbeleidsplan, is aangegeven dat het ecologisch functioneren van het IJsselmeergebied versterkt kan worden door ondiepe oeverzones verder te ontwikkelen. Ook de Integrale Visie IJsselmeergebied 2030 geeft aan, dat de aanleg van Natuurontwikkelingsgebieden, zoals ondiepten en buitendijkse moerassen, de waarde van het gebied versterken.

Kritisch

Bij de eerste presentatie is van de

kant van de VBIJ kritisch gereageerd op de plannen. Een aantal projecten waren en zijn naar de mening van de VBIJ te omvangrijk en tasten mogelijk de openheid van het gebied aan. Daarnaast hebben wij de vraag gesteld waarom je natuur ontwikkelt in een gebied dat als een natuurgebied bekend staat. Kortom, wat is de achterliggende visie.

Naar de mening van de VBIJ moet het bestaande natuurgebied IJsselmeergebied het uitgangspunt zijn waarbij de zwakke punten eventueel een handje geholpen kunnen worden.

Een voorbeeld dat onze steun zeker heeft, is het herstel van het Oudemirdummer Klif in Friesland. Waar wij ernstig bezwaar tegen hebben aangekend is het project Hoornse Hop 2 dat noordelijk van de stad Hoorn was gepland. Realisering daarvan zou een grote aantasting van het open gebied hebben betekend.

Gelukkig hebben de auteurs van de notitie dat ook ingezien zodat onze bedenkingen werden gehonoreerd. De nieuwste versie is kakelvers en nog niet binnen Bestuur en Beleidsraad besproken. Het staat echter vast dat wij onze inbreng in de komende discussie met het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, en het ministerie van Verkeer en waterstaat, duidelijk vorm zullen geven.

JAN BARON

Plan voor jachthaven bij Volendam

Aan de Kathammer Zeedijk direct ten zuiden van het dorp Volendam ligt een wat rommelig en verloren gebied dat deels als parkeerplaats wordt gebruikt. Vroeger was dit buitendijkse gebied een vuilstortplaats. Al lange tijd bestaat het plan om op die plaats een forse jachthaven te realiseren. Buitendijkse woningbouw maakt onderdeel uit van de voorstellen. Na jarenlang plannen maken heeft het huidige plan zijn voorlopig einde gevonden in een uitspraak van de Raad van State van 22 februari 2001.

De Raad stelt dat aan een jachthaven met meer dan 250 ligplaatsen een Milieu Effect Rapportage (MER) ten grondslag moet liggen. Het plan telt

465 ligplaatsen, maar er is in de procedure geen MER opgesteld. Daarom heeft de Raad van State een voorlopige voorziening getroffen hetgeen

betekent dat alsnog een MER rapport gemaakt moet worden. De VBIJ heeft meteen gebruik gemaakt van de inspraakprocedure die in verband daarmee geboden wordt.

De kritiek van de VBIJ richt zich op het feit dat buitendijks gebouwd gaat worden in de vorm van 115 woningen en/of appartementen. Er komt een jachthaven met 465 ligplaatsen. Er komt een afmeermogelijkheid voor de bruine vloot, een camperterrein met 60 plaatsen, diverse parkeerterreinen voor in totaal 200

auto's. Daarnaast zijn er centrumvoorzieningen, wegen en groenvoorzieningen in de plannen opgenomen.

Sanering

Het buitendijkse gebied is voor al deze plannen lang niet groot genoeg zodat er ook 9 ha water opgeofferd moet worden. De gemeente hoopt, dat realisatie van het plan zoveel

inkomsten oplevert, dat daaruit de kosten van sanering van de vuilstort betaald kunnen worden. De VBIJ heeft bezwaar tegen deze plannen ingediend.

Niet de aanleg van een jachthaven is ons bezwaar, maar de grootschaligheid daarvan en het buitendijks bouwen van woningen. De Kathammer

Zeedijk heeft inmiddels de status van monument en verdient dus een directe relatie met het water te behouden. Dat ook de Vogelrichtlijn op het gebied van kracht is en dat de Ecologische Hoofdstructuur van toepassing is, moet worden meegewogen. Op het moment dat dit artikel geschreven wordt, is nog niet bekend hoe de procedure verder gaat. (JB)

Dertig jaar pal voor een zee van ruimte, u komt toch ook?

Geachte leden, oud leden, actief leden en oud actief leden,

Namens het bestuur van de VBIJ nodig ik u uit voor de buitengewone ledenvergadering op **vrijdag 29 november 2002** om 14.00 uur te Enkhuizen. Aansluitend zal onze jubileumbijeenkomst plaatshebben.

Dit jaar bestaat de Vereniging tot Behoud van het IJsselmeer dertig jaar. Ter gelegenheid daarvan wordt een jubileumbijeenkomst belegd op vrijdag 29 november in Het Amsterdamse Huis van het Zuiderzeemuseum te Enkhuizen. Het doet ons genoeg om u voor deze inhoudelijk getinte gebeurtenis uit te nodigen.

Wij hebben Staatssecretaris drs. P. van Geel van VROM bereid gevonden om de bijeenkomst te openen om 15.30 uur, aansluitend op de buitengewone ledenvergadering. Hij zal ondermeer het eerste exemplaar van de jubileumbundel in ontvangst nemen. De vereniging streeft, naast behoud, ook de ontwikkeling na van verzoenende concepten waarbij milieu en duurzaamheid niet (meer) op gespannen voet met elkaar staan met als richtinggevend thema: van verbruik naar gebruik. Het verheugt ons dan ook om op deze bijeenkomst de discussie op gang te brengen met het presenteren van een ontwerp voor duurzame havenontwikkeling nabij Almere.

Het programma ziet er als volgt uit:

13.30	Zaal open
14.00	Ledenvergadering
15.30	Opening door Staatssecretaris drs. P van Geel (VROM) Reactie en uitreiking eerste exemplaar VBIJ- jubileumbundel Presentatie ontwerp duurzame haven nabij Almere in opdracht van de VBIJ vervaardigd door studenten en docenten van Hogeschool Larenstein Onthulling van de bijbehorende maquette door de Staatssecretaris daarin ondermeer bijgestaan door de heer A. de Roo, Vice-voorzitter van de Milieu Commissie van het Europees Parlement en de Loco Commissaris van de Koningin van de Provincie Flevoland
16.30	Persconferentie
17.00	Receptie opgeluisterd met muziek door het Saffierkwartet van het Conservatorium van Amsterdam
18.30	Buffet
20.00	Reünie

Wilt u ons laten weten bij welke onderdelen u aanwezig wilt zijn? In de hoop u op 29 november in het mooie Enkhuizen te mogen begroeten teken ik,

Namens het bestuur
Ir. M. Bierman, voorzitter

Een bijdrage voor het Jubileumfonds op giro 4314331 van de VBIJ is altijd welkom!

In de zomer van 1916 stapt de verslaggever Tom Schilperoort 'beladen met valies en extra overjas' op de Amsterdamse Gelderse Kade aan boord van de stoomsleepboot de Zuiderzee van de firma Bergmann. Het is zeer vroeg in de morgen, want de leider van het reisgezelschap, de heer S.G. Vlieger, wil om 5 uur – 'het meest onherbergzame uur in den rondloop der dagelijksche stonden' – vertrekken. Derde opstapper is de tekenaar E. Bokhorst, 'die zich al meerdere malen voor den Bond onderscheidde'. Die Bond is de A. N. W. B. (thans ANWB)

die aan het gezelschap de opdracht meegaf alle markante punten langs de toen nog 350 km lange kust van de Zuiderzee (het 'Zuidersoppie') vanaf het water in silhouetten vast te leggen. Het zouden er 147 worden, getekend vanuit ongeveer vijftig punten langs de oever. Het doel van deze kustgezichten was vooral 'de orienteering voor de toeristen op onze mooie binnenzee te vergemakkelijken'. De 147 silhouetten zijn met toelichtende teksten opgenomen in een boekwerk (liggend folioformaat) dat in 1916 door de ANWB zelf is uitgegeven.

CO VERKADE

Zuiderzeesilhouetten

22

Schellinkhout, gezien uit punt O. L.

Schellinkhout

In het midden van de foto is de torenspits van Schellinkhout te zien, een dorp ten oosten van Hoorn. De tekenaar van het silhouet voer op ongeveer 1350 meter afstand van de spits voorbij. De foto werd vanuit dezelfde gezichtshoek op ca. 1 km gemaakt. Natuurlijk werden de sil-

houetten destijds gemaakt met het oog op kustherkenning: de langsvarende pleziervaarder moest aan de hand van de torenspits e.d. uitvinden waar hij zat. Markante punten mochten dus wat worden "overtekend". Maar beantwoordt de hier getekende grote spits nog wel aan zijn doel? Na 87 jaar is de begroeiing achter de dijk flink toegenomen.

Op een mooie maandagmorgen in juni, 86 jaar later, stapt Wil Tjoa vol goede moed aan boord van de zeiltjalk Splendour die afgemeerd ligt in de haven van Durgerdam. Wil is de fotograaf van de Vereniging tot Behoud van het IJsselmeer (VBLI) en zou samen met mij als schipper van de tjalk, een deel van de in 1916 gemaakte reis herbeleven. Daarbij zouden de in 1916 getekende silhouetten nu, vanuit dezelfde punten als toen, worden gefotografeerd. Deze punten zijn destijds heel precies op een bijgevoegde kaart ingetekend, zodat de kaartcoördinaten gemakkelijk bepaald en dus bevaren kunnen worden. Potlood en gum van tekenaar Bokhorst werd vervangen door de fotocamera's met alle mogelijke lenzen en statief van Wil en het kompas van navigator Vlieger door de GPS.

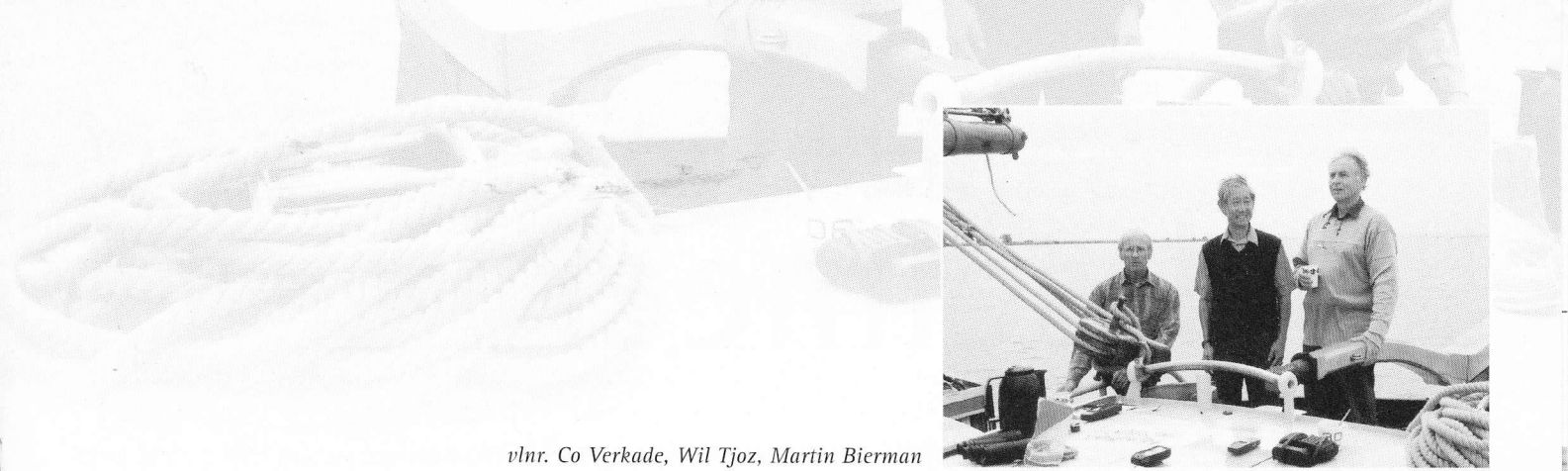
Goede ogen

Het werd ons echter de eerste dag al duidelijk dat de tekenaar destijds wel goede ogen gehad moet hebben. De afstanden namelijk van de punten op de oude kaart tot de kust bleken veel te groot voor het maken van een duidelijke foto. Er moest dus dicht langs de kust gevaren worden. Daarom bepaalde ik nieuwe kaartcoördinaten van een nieuw punt ergens op de lijn tussen het tekenpunt op de oude kaart en het getekende silhouet, dicht bij de kust. Op deze wijze werd de juiste hoek op het vergezicht aangehouden, maar dan wel fotografeerbaar. Wel wat meer navigatiewerk, maar

met een GPS is het gemakkelijk naar ieder nieuw bepaald punt toe te varen.

Getracht werd zo veel mogelijk onder zeil te varen, omdat het schip dan veel rustiger lag en de fotograaf bovendien geen last had van het getril van de motor. De kunst was natuurlijk wel om in de goede volgorde langs alle opgezochte kaartcoördinaten te varen en al varend precies op het juiste moment te fotograferen (en op dat moment ook voldoende foto's op het filmpje te hebben voor het maken van tenminste drie foto's per vergezicht met de juiste lens!). De samenwerking tussen navigator en fotograaf werd na de eerste dag allengs beter.

Het is boeiend de tekst van Tom Schilperoort in het silhouettenboekje in de ouderwetse taal van toen te lezen. Hij verhaalt hoe 'onzen volijverigen en kundigen adviseur, den heer Vlieger' heel handig een waterdichte kaartenbak heeft gemonteerd buiten op de beting (sleepborders) van de sleepboot. Op de kaart wordt heel precies vastgelegd vanuit welke punten wordt getekend. De tekenaar wordt al gauw bedrevener in het maken van de silhouetten. Wordt er de eerste dag nog op ieder punt voor het tekenen geankerd, later worden de tientallen schetsen per dag gewoon vanaf het drijvend schip gemaakt. Naast het ANWB-team bestaat de bemanning uit kapitein, machinist (die zelden aan dek verschijnt) en een dekknecht (tevens kok). De reis duurt vijf dagen en er wordt hard gewerkt: van

vlnr. Co Verkade, Wil Tjoz, Martin Bierman

opnieuw beleefd

9

Marken, gezien uit punt M. O. Voor bijzonderheden zie silhouet 7.

Marken

Het oude vissersdorp in zuid-westelijke richting gezien. Een aantal zaken vallen in de vergelijking op. Het voormalige eiland is thans dicht gegroeid. Voorde afsluiting van de Zuiderzee in 1932 kwam het nog wel eens voor dat het eiland bij hoog tij en ongunstige wind overstromde, waardoor de grond toch vrij zilt bleef. Dit zal een van de oorzaken zijn dat het land kaal was.

Voorts is op de foto de nieuwbouwwijk met een beetje moeite te onderscheiden. De kerktoren domineert het beeld nog steeds. Uiterst rechts op de foto is het begin van een stuk nooit gebruikte Markerwaardijk te zien, die vanaf de noordelijke punt van het eiland in de richting van Volendam loopt.

de ochtendschemering tot in de avond. Onvoorstelbaar dat de klus - 147 silhouetten langs 350 km Zuiderzeekust! - 'na een week zwervens' geklaard was.

Wijdsheid

Opvallend zijn de verschillen tussen toen en nu. De verteller beschrijft de wijdsheid van de grote watervlakte met al zijn zandplaten die allerlei fraaie namen dragen als Knar en Oude Zeug en het valt hem op dat zelfs midden op die zee het boven-eind van de toen veel gebruikte peilstok vaak nog boven de pijp van de stoomsleper uitstak. De discussie over de inpoldering was in volle gang en gezien alle ondiepten stelt de schrijver: "men mag zich met recht afvragen of het behoud van de Zuiderzee zoveel waard is, als de tegenstanders van de droogmaking willen doen geloven." Ook andere verschillen vallen op, zoals cultuur en drukte de grote stad ten opzichte van het platte land en de dorpen, de drukke beroepsvaart onder stoom en zeil, de duisternis 's nachts op zee, zodat je van einder tot einder de sterren kon tellen, de bruinvissen bij het Ven boven Enkhuizen en natuurlijk Urk en Schokland als grote 'zandhopen midden op zee'!

Onze reis in 2002 duurde zes dagen, maar wij hadden de tijd. En het werd een gezellig werkweekje. We bevoeren de hele kust van Noord Holland en de Friese kust van Lemmer tot Makkum. Er werden honderden foto's gemaakt.

Wat ons het meest trof was de begroeiing langs de kust. Veel meer dan vroeger zijn de markante punten van een kustplaats omgeven door hoge bomen of verdwijnen er geheel achter. Natuurlijk heeft de tekenaar in 1916 de hoogte van de kerktoren en de schoorstenen wat 'overtekend', dat paste in de doelstelling: kustherkenning. De vele molens zijn verdwenen. Daarvoor in de plaats kwamen de flats, de hijskranen en de loodsen. Dat alles was te voorzien. Maar de dichte begroeiing in de huidige situatie overal langs de kust was voor ons onmiskenbaar nieuw.

Wat altijd zal blijven is de dans van de torens bomen en huizen in het voorbijvaren. Een dorp of stad aan het water komt tot leven met welke snelheid je ook vaart. De schoorsteen, het hoge huis, de kerktoren, een flatgebouw, nog een spits, een gemaal, etc: ze wisselen van plaats in het gezicht alsof ze een dans uitvoeren. Het hoge huis wisselt met de torenspits, het gemaal sjuwt van links helemaal naar rechts, twee kerken staan het ene moment bokkig met de spitsen van elkaar af, maar schuiven langs elkaar alsof ze vrede sluiten en tot ieders verrassing komt er ook nog een molentje tussen te staan. Het is juist deze wisseling van plaats van markante punten die een silhouet tot een herkenbaar karakteristiek gezicht maken. Kustherkenning blijft daarom ondanks alle nieuwe technieken altijd een van de belangrijkste navigatiemiddelen. ■

Samen voor meer IJsselmeer

Het Noord-Hollands Landschap werd opgericht in 1936 als een van de laatste provinciale Landschappen. In 1940 werd het eerste terrein aangekocht: het Wildrijk bij St. Maartensvlotbrug. De aankoop van terreinen ging de eerste jaren maar langzaam. De laatste 20 jaar gaat het gelukkig voortvarender. Het Noord-Hollands Landschap beheert nu 2700 ha natuurgebied. Vlakbij het IJsselmeer is het Heitje van Katham een van onze pareltjes.

Enorme groei

Belangrijk is ook het draagvlak voor natuur en landschap onder de Noord-Hollandse bevolking. In de jaren tachtig was dat zelfs een voorwaarde van de provincie Noord-Holland voor subsidiëring. Het aantal donateurs (we noemen ze beschermers) is door allerlei acties, veel activiteiten en promotie gestegen van 1.200 tot 40.000 nu. Iedereen weet Het Noord-Hollands Landschap nu te vinden.

Vooraf het veenweidegebied in Noord-Holland is al die jaren een belangrijk aandachtsveld geweest.

Grote kansen

Ook het IJsselmeergebied is voor Het Noord-Hollands Landschap een belangrijk thema. Om aandacht te vragen voor de landschappelijke en cultuurhistorische

waarde van de IJsselmeerkust en de samenhang van dit gebied bracht Het Noord-Hollands Landschap in 1994 een extra dik tijdschrift uit over de IJsselmeerkust. We hebben meegewerkt aan de nota "Samen meer IJsselmeer", die gemaakt is door Natuurmonumenten, De provinciale Landschappen rond het IJsselmeer en verschillende recreatieorganisaties. Het bleek heel goed mogelijk op verschillende gebieden een visie te ontwikkelen waarin natuur en recreatie samen gaan. Op veel punten zijn de belangen van natuur en recreatie immers dezelfde. Het IJsselmeer moet op de lange termijn een gebied blijven dat gekenmerkt wordt door rust en ruimte, met als belangrijkste functies waterhuishouding, leverancier van schoon water, natuur en recreatie. Ons standpunt is dat er ruimte is voor andere functies zolang die de hoofdfuncties geen schade toebrengen. Er liggen ook grote kansen om de natuurwaarden te vergroten, zeker als de waterkwaliteit goed wordt.

Krachten bundelen

Wij feliciteren de Vereniging tot behoud van het IJsselmeer met het jubileum. De vereniging heeft een belangrijke waakhondfunctie voor een bijzonder ecosysteem. Door de krachten te bundelen met o.a. met Het Noord-Hollands Landschap kunnen we samen nog krachtiger onze stem laten horen als het IJsselmeer bedreigd wordt en kunnen we nog meer belangstelling en steun binnen de samenleving organiseren voor een mooi, open en schoon IJsselmeer tot in de verre toekomst. ■

Stichting Het Noord-Hollands Landschap
Postbus 257
1900 AG Castricum
0251-362 762

Volop activiteiten rond dertigjarig bestaan VBIJ

Eind 2001 begon het tot iedereen door te dringen dat het dertigjarig bestaan van de VBIJ al aardig dichterbij kwam. Een goede aanleiding om op een feestelijke, maar vooral inhoudelijke wijze, toekomstige op duurzaamheid gerichte ontwikkelingen te laten verkennen. Doordat de reservering van de Markerwaard is komen te vervallen, ontstond de uitdaging om de afronding van de Zuiderzeewerken op een andere wijze tot een creatief einde te brengen. De vereniging dacht daarbij aan het uitschrijven van één of meer prijsvragen met de bedoeling om zo uitvoerbare ideeën te genereren voor een tot de verbeelding sprekende afronding van de Zuiderzeewerken. Het project zou kunnen worden afgesloten met het organiseren van een tentoonstelling van het ingezonden werk.

WIM OUBURG, BELEIDSMEDEWERKER

Het liep echter anders. Uit een door de VBIJ gehouden haalbaarheidsonderzoek bleek al snel dat het moeilijk was om op een toch redelijk korte termijn partijen te vinden die aan zo'n project wilden of konden deelnemen. Hierna ontstond het idee om samen met Staatsbosbeheer en Rijkswaterstaat tot een ontwerp voor de Westwal te komen. Een voorbeeldproject waarbij het moest gaan om het opwaarderen van de zogenaamde Westwal (de IJsselmeerkust van Noordholland van Den Oever tot aan Amsterdam) en het tegengaan van verrommeling van het IJsselmeer.

Staatsbosbeheer was aanvankelijk heel enthousiast. Echter, onder druk van de tijd bleek ook dit niet uitvoerbaar. Staatsbosbeheer had meer tijd nodig om alle geleidingen binnen haar organisatie op één lijn te krijgen.

Kansen

Er lagen echter nog meer kansen. Gerenommeerde architecten konden gevraagd worden (via een ideeën-prijsvraag op uitnodiging) om een duurzame haven te ontwikkelen met als uitgangspunt de doelstellingen van de VBIJ. Uit het haalbaarheidsonderzoek bleek echter dat overheden niet altijd even duidelijk weten wat er op dit terrein zo al speelt. Want willen wij hiervoor (landschaps)architecten uitnodigen is het toch wel zaak om te weten of we het wiel niet lopen uit te vinden.

Er werd veel tijd en energie gestoken in het voorbereiden van het project. Bij de BNA (Bond van Architecten) werden de richtlijnen visiepresentatie en de handleiding en voorbeeldmodellen bij het uitschrijven van

prijsvragen opgevraagd. Er werd gezocht naar geschikte architecten en subsidiemogelijkheden om e.e.a. te financieren. Toch liep ook dit project vast.

Redding

Redding bracht het contact dat inmiddels was gelegd met de interprovinciaal beleidsmedewerker Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting van de provincie Flevoland.

Hoewel ook hij niet wist of er al een prijsvraag liep zoals ons voor ogen stond, wist hij wel dat de Hogeschool Larenstein in Velp zich nog wel eens bezighoudt met de materie. Dit heeft uiteindelijk geleid tot een bezoek van de VBIJ aan de heer Jos Wintermans, opleidingsdirecteur Land- en Watermanagement van de Hogeschool Larenstein. Hij was enthousiast. Maar het was inmiddels al bijna zomervakantie.

Er werden 'op de valreep' toch nog afspraken gemaakt over het project en de financiën.

De Hogeschool Larenstein zou een aantal studenten en een tweetal docenten beschikbaar stellen die een ontwerp voor een duurzame haven zouden ontwikkelen. Het ging om een ontwerp, een maquette en audiovisuele presentatie. Heel toevallig verscheen in diezelfde periode van het Waterpakt (waarbij de VBIJ is aangesloten) een nota 'duurzame jachthavens, de eerste stap'. Op verzoek van de VBIJ werd deze nota de onderlegger voor het project.

Projectgroep SevenX

Na de vakantieperiode ging het snel. Er werd kennis gemaakt met studenten en docenten en wederzijdse bezoeken volgden elkaar snel op. De projectgroep SevenX (zoals de werknaam van de projectgroep werd) stortte zich vol overgave op de opdracht. Vol enthousiasme verschenen de eerste schetstekeningen en een voorzichtige aanzet van de maquette. Veel over het uiteindelijke resultaat willen wij hier nog niet kwijt. De presentatie vindt plaats op de jubileumdag, op vrijdag 29 november a.s. in het Zuiderzeemuseum in Enkhuizen. Daar zal de Staatssecretaris van Milieu, de heer Pieter van Geel, de maquette onthullen en tevens het eerste exemplaar van de jubileumbundel in ontvangst nemen. En daarmee komen wij dan op een andere activiteit in het kader van het dertigjarig bestaan. Maar niet voordat wij vermeld hebben dat Boskalis het havenproject financieel mogelijk heeft gemaakt.

Jubileumbundel

De VBIJ stelde zich voor om de geschiedenis van de VBIJ vast te leggen in een zogenaamde jubileumbundel. Een boek waarin het verleden, heden en de toekomst van de VBIJ gestalte krijgen. En dat boek komt er. Vele mensuren werden er in gestoken. Een extern bureau, De Brigade, ging zich bezighouden met de opmaak en een deel van de redactie. Interviews werden gehouden en historische documenten werden ontdaan van het stof. Een kroniek geeft een stuk geschiedenis weer en een zogenaamde variahoofdstuk gaat op luchtige wijze om met een aantal herinneringen en wetenswaardigheden.

In een ander hoofdstuk vindt u een boekbespreking van historische waarde. Zo'n 85 jaar geleden werd door de ANWB een zogenaamd silhouettenboek uitgegeven. Getekende silhouetten vanaf diverse locaties in het IJsselmeer. Wil Tjoa en Co Verkade constateerden na een week varen met een tjalk dat deze silhouetten toch niet geheel getrouw werden weergegeven.

Aan de hand van door Wil Tjoa gemaakte silhouettenfoto's wordt u nader geïnformeerd.

In de bundel wordt ook een zogenaamde waarden- en bedreigingenkaart gevouwen. Een geheel door Jan Verschoor met de hand vervaardigde kaart. Een stuk handarbeid van de eerste orde. Alle leden zullen zo'n bundel ontvangen. De deelnemers aan de ledenvergadering op 29 november krijgen het boek uitgereikt bij het naar huis gaan. De overige leden ontvangen het boek per post. Het beloofd nu al een collectors item te worden. Het uitgeven van een jubileumbundel is natuurlijk een kostbare zaak. We zijn de Stichting Doen dan ook erkentelijk dat zij een belangrijk deel van de kosten voor haar rekening heeft willen nemen.

Expositie

Maar er gebeurt meer. In samenwerking met Wil Tjoa en Siem Koers wordt een mobiele expositie ingericht die voor het eerst te zien zal zijn op de jubileumdag in Enkhuizen en daarna in de Speeltoren in Edam waar de VBIJ haar kantoor heeft. Een mooie gelegenheid om het kantoor eens te bezoeken. Aan de hand van foto's en teksten wordt ook hier een beeld gegeven van het verleden, heden en de toekomst van de VBIJ en haar doelstellingen.

Jubileumdag

Alle festiviteiten en projecten komen uiteindelijk samen op de grote jubileumdag op vrijdag 29 november a.s.: de onthulling van de maquette van de Hogeschool Larenstein, de uitreiking van het eerste exemplaar van de jubileumbundel, de mobiele expositie, etc. Voorafgaand aan de eigenlijke viering vindt eerst nog een ledenvergadering plaats, waar o.a. wordt gesproken over de toekomst van de VBIJ. Een uitnodiging hiervoor heeft u reeds ontvangen. En na afloop van het middagprogramma volgt nog een reünie, georganiseerd door Ada Oosterman, Nico Salm en Joke Schipper. Maar zoals u ziet staat ook deze IJsselmeerberichten al geheel in het teken van het dertigjarig bestaan. Twin Design uit Culemborg maakte dit nummer mogelijk. En zoals u wellicht heeft waargenomen, is ook ons briefpapier aangepast met een extra logo.

De VBIJ hoopt op een waardige wijze haar dertigjarig bestaan inhoud te hebben gegeven. Het is nu aan u om in Enkhuizen zelf een echte deelnemer aan de activiteiten te worden. Wij hebben in ieder geval met veel plezier aan de voorbereidingen gewerkt. Het heeft ons ook vele nieuwe en hernieuwde contacten opgeleverd. ■

Duurzame jachthavens, het vervolg

Het rapport 'Duurzame Jachthavens' van het Waterpakt vroeg om een vervolg. Hierin is beschreven hoe jachthavens op verschillende manieren duurzaam kunnen worden gemaakt. In het kader van het 30 jarig jubileum van de Vereniging tot Behoud van het IJsselmeer heeft deze vereniging de kans gegrepen om een vervolg te geven aan het rapport 'Duurzame Jachthavens'. De vereniging wilde de theorie van het rapport omzetten in een sprekend ontwerp van een duurzame haven.

Met de gedachtegang dat studenten vernieuwende ideeën hebben, is voor deze opdracht de Hogeschool Larenstein in Velp benaderd. Aan de opdracht zijn wij, een groep van zeven studenten, met goede moed begonnen. Aanvankelijk was de opdracht niet duidelijk genoeg en was het idee een haven van de toekomst te ontwerpen. Nadat de opdracht duidelijk was moest er afstand gedaan worden van de futuristische ideeën die we tijdens een brainstormsessie op papier hadden gezet. Met alle veertien voeten op de grond is er elf weken lang keihard gewerkt om een duurzame haven vorm te geven. De vraag aan ons was een duurzame haven te ontwerpen aan de Markermeerzijde van Almere. De haven moest binnendijs liggen en de haven Almere meer naar het Markermeer toe trekken.

Met deze criteria zijn we allereerst een locatie gaan zoeken waar de haven moest komen te liggen. Een van de manieren waarop een haven duurzaam kan zijn, is het zo goed mogelijk inpassen in het landschap. We hebben het omliggende landschap structuur gegeven door middel van een 'framework' welke over het landschap 'gelegd' kan worden. In dit patroon kan toekomstige bebouwing, ecologische zones en natuurlijk de haven ingepast worden.

Ontwerp

De volgende fase van ons project was het daadwerkelijke ontwerp van de haven, wat eerst begon met de vormgeving en daarna overliep in de invulling van het gebied. Voor de vormgeving van een haven moet goed gekeken worden naar de windrichting en de stroming van het water. Daarbij komt dat een haven een menselijke schaal moet hebben om een aantrekkelijke sfeer te creëren. De invulling van de haven is op ontworpen zodat overal het water en/of het landschap beleefd kan worden. Andersom kan de haven vanaf het water en ook vanaf het land beleefd worden.

Door gebouwen alleen als leeg omhulsel te bouwen kunnen mensen een zelf te bepalen oppervlakte kopen of huren en hierin gaan wonen of een bedrijf vestigen. Op deze manier kan een functie, indien nodig, makkelijk vervangen worden door een andere.

Havens met enkel de functie van jachthaven zijn in de winter vaak leeg en verlaten. De combinatie van bedrijven en wonen in de haven maakt deze nieuwe haven het jaar rond levendig en aantrekkelijk. Daar komt bij dat door gebruik te maken van het hoogteverschil tussen het IJsselmeer- en het polderpeil auto's onder de bebouwing kunnen worden geparkeerd. Hierdoor zal de haven autoluw worden.

Borstelbanen

Een ander aspect van duurzaamheid is het milieutechnische. In 'Duurzame Jachthavens' staat hierover veel vermeld. Hierbij moet worden gedacht aan voorzieningen in de haven voor vuilwateropslag, een 'afvalstraat', verkoop van schone fysotrope brandstoffen, borstelbanen, oplaadpunten voor de hybride- of elektromotor en zonnepanelen. In de nieuw ontworpen haven zijn veel van deze milieutechnische aspecten terug te vinden.

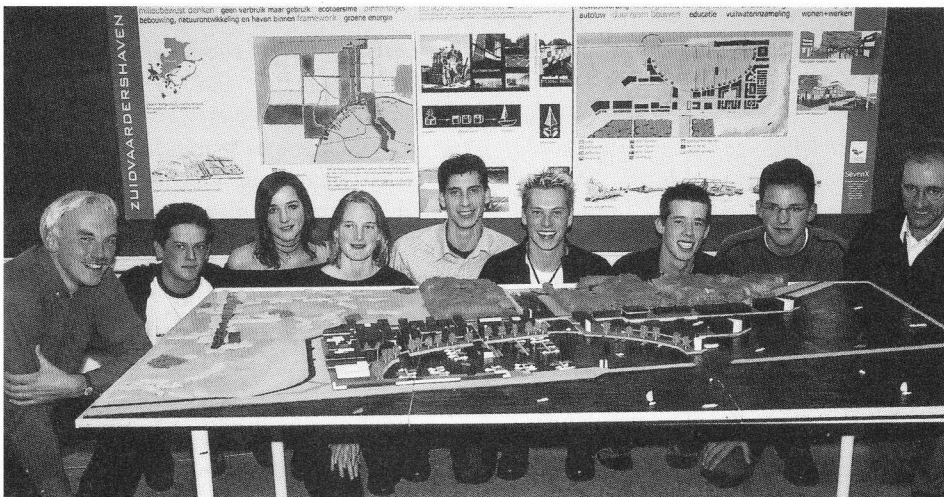
Niet alleen zijn wij met de duurzaamheid van de haven aan het werk gegaan. Het is ook de bedoeling dat de gebruiker van de haven dat gaat doen. Zo is het de bedoeling dat, als men een ligplaats in de haven wil, men moet beschikken over een vuilwatertank aan boord, men geen vervuilende anti-aangroeimiddelen mag gebruiken en men enkele keren per jaar gebruik maakt van de borstelbanen in de haven.

Om de uitwerking van het ontwerp duidelijker te maken zijn we, zodra het ontwerp goedgekeurd was, begonnen met het maken van een maquette. Deze zal op 29 november onthuld worden tijdens de jubileumbijeenkomst van de VBIJ. Daarbij is ook het bijbehorende rapport in te zien zijn waarin het hele plan uitvoerig wordt uitgelegd en wordt het ontwerp tentoongesteld. Een blik in het rapport en op de maquette kan veel meer zeggen dan een ellenlange tekst in deze krant, want er is ruimte te kort om alles over het ontwerp en duurzaamheid uit te leggen. Ook later is alles natuurlijk nog te zien bij de VBIJ. Kijkt allen en zie dat een duurzame haven dichterbij is dan u denkt! ■

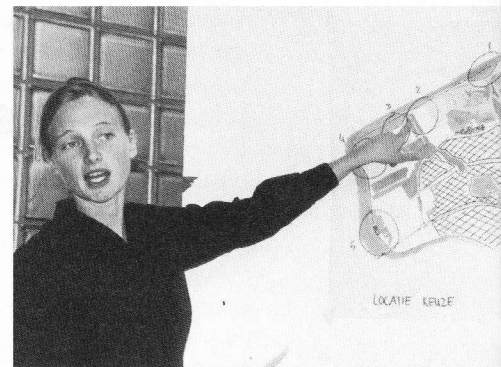
VBIJ denkt mee over ontwikkeling

Studenten en docenten van de Hogeschool Larenstein te Velp hebben in opdracht van de VBIJ een ontwerp gemaakt voor een duurzame havenontwikkeling nabij Almere. Op 29 november zullen de resultaten op onze jubileumbijeenkomst te Enkhuizen worden gepresenteerd. Is de VBIJ nu ineens projectontwikkelaar geworden? Natuurlijk niet! Wel wil de VBIJ meedenken bij de ontwikkeling van de Flevolandse kust. Dat is van groot belang voor het behoud van het IJsselmeer zo menen bestuur en beleidsraad.

MARTEN BIERMAN

Docenten en studenten Hogeschool Larenstein

Silke Zandstra

Gaat de Markerwaard definitief niet door dan is die oever onaf. Zowel Lelystad als Almere liggen met hun rug naar het IJsselmeer gekeerd. Het zouden na de inpoldering typische landsteden gaan worden. Met het ontwikkelen van een duurzame haven krijgt Almere belang bij een open IJsselmeer. In de water- en oeverrecreatie gaan jaarlijks miljarden euro's om. En de behoefte aan rust en plezier in en om het grote water neemt met het voller worden van het oude land alleen maar toe.

Uitgaande pendel

Door ombouw van Almere en Lelystad tot duurzame havensteden kunnen deze plaatsen daarvan meeprofiten. Dat vermindert de economische afhankelijkheid van de Randstad. Nu is sprake van een enorme uitgaande pendel, omdat die steden onvoldoende werkgelegenheid kunnen bieden aan de eigen inwoners. Vandaar die druk om nog meer verbindingen, liefst door het IJmeer, met de Randstad aangelegd te krijgen. Dat kan zo minder worden.

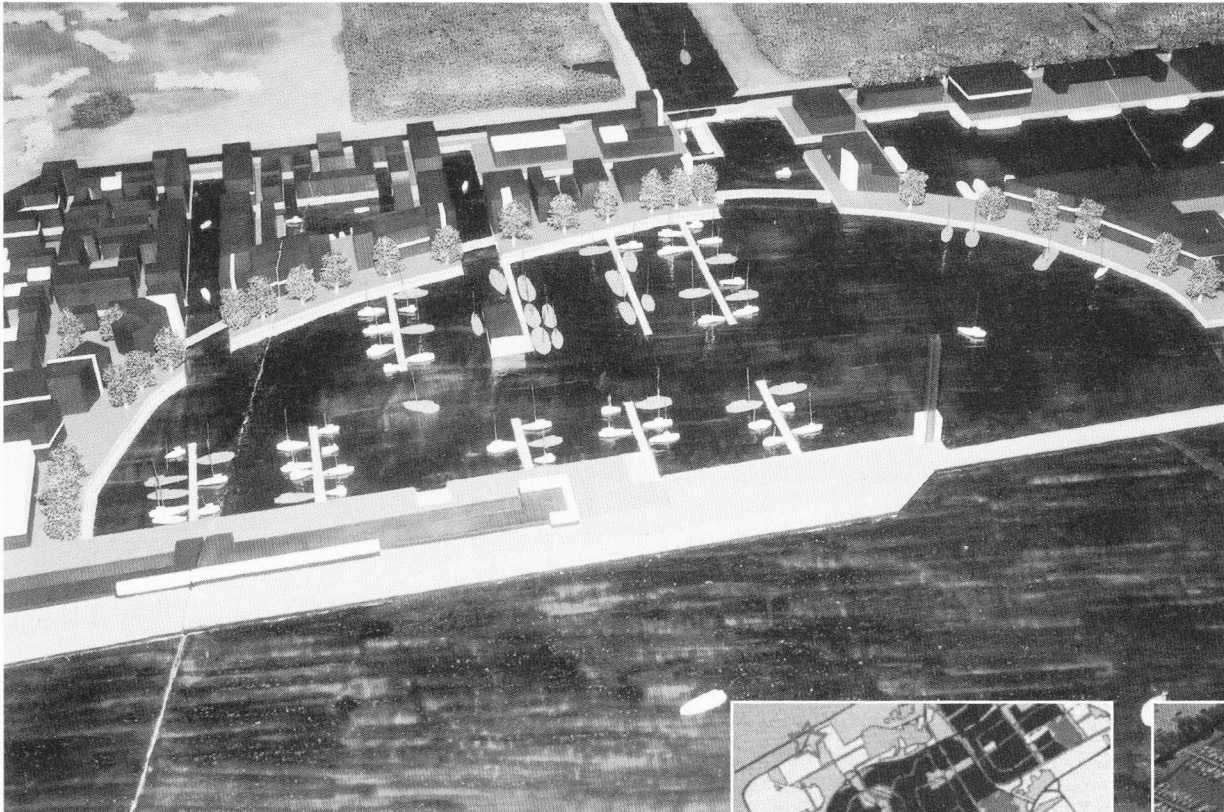
Behalve verkeersdruk is er ook de recreatiedruk van belang. Nieuwe duurzame havenontwikkeling voegt nieuwe vaardoelen toe in het Zuidelijk deel van het IJsselmeergebied (ook binnendijs!). Is het daar attractief genoeg dan blijft men langer in dat gebied. Daarmee kan het Noordelijk deel dat aan de Waddenzee grenst wat luwer blijven. En zowel de westwal als het IJmeer worden ontzien.

Ditmaal loopt de VBIJ vooruit op ontwikkelingen die er natuurlijk van officiële zijde ook aan komen. Er is gewoon nu al een nijpend tekort aan havenaccommodatie en ligplaatsen. In dit stadium is het echter nog mogelijk om de toon te zetten opdat in latere plannen hierop wordt voortgeborduurd. Daarmee laat de VBIJ zien wat kan als verzoenende concepten tussen economie en milieu worden nagestreefd. Dat draagt bij aan de beeldvorming over de VBIJ dat we niet overal tegen zijn, maar ook zeggen: ja, mits...

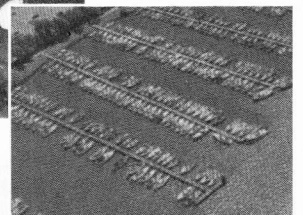
Strenge milieueisen

Als opdrachtgever hebben we voorwaarden gesteld aan

kust Flevoland

Maquette Zuidvaardershaven, Almere

het te leveren ontwerp. Om te beginnen moet het een haven worden die binnendijks is gesitueerd. Er mag geen vierkante meter van het buitenwater af. Wij zijn van mening dat wie zo van (wonen aan) water houdt, dat water naar zich toe moet halen in plaats van het te dempen (zoals bij IJburg). De haven moet geschikt zijn voor zowel watersport, de bruine vloot, de visserij, de binnenvaart als openbaar vervoer te water. De milieueisen zijn streng en moeten door de gebruikers als een vanzelfsprekendheid worden ervaren.

Als onderlegger voor het ontwerp dient gebruik te worden gemaakt van de Waterpakt studie 'Duurzame Jachthaven, eerste stap'. Er moet veel te doen zijn zodat men graag in de haven (blijft) liggen. De (vaar)relaties met Almere en omgeving moeten worden uitgewerkt. Er moet ook in het binnendijks achterland gevaren kunnen worden (seizoenverlenging en alternatief bij zwaar weer) Rond de haven is enige stedelijkheid toegestaan op voorwaarde dat het compensatiebeginsel hier wordt toegepast en potentiële bouwgrond voor uitbreiding van Almere wordt prijsgegeven aan

natuurontwikkeling binnendijks naar het model van de Oostvaardersplassen. En dan zonder wisseltruc zoals bij IJburg!

Het VBIJ bestuur fungeert als opdrachtgever. Een klankbord groep* zal het ontwerpproces begeleiden. Het hele project wordt gesponsord door Boskalis. Ook dat is niet zonder betekenis. Voormalige inpolderaars bestreden aanvankelijk de natuur maar krijgen hiermee een vredestaak! Alleen daarom is bij dit project al sprake van een verzoening. Dat kan ook gezegd worden van Rijkswaterstaat, die enthousiast meedenkt en adviseert. Bij het ter perse gaan van dit nummer is het project bijna afgerond. De schetsen zien er veelbelovend uit! Op 29 november zal blijken of dit ontwerp bijdraagt aan een duurzamer leven met water. Met de onthulling van de maquette door Staatssecretaris Pieter van Geel is dan de discussie geopend... ■

VBIJ-trio reilt en

HARRY SCHUITEMAKER

In Edam – de 'schone slaapster' aan het IJsselmeer – staat prominent in het centrum de oude Speeltoren. Het meer dan 33 meter metende gebouw biedt inmiddels alweer 10 jaar onderdak aan het secretariaat van de VBIJ. In het nabije verleden kwam de toren ooit in het landelijke nieuws toen de zijkant begon te roteren op haar fundering. Snel ingrijpen, alsmede uitvoerige restauraties, hebben een catastrofe weten te voorkomen. Inmiddels staat er geen Edammer meer bij stil dat het best anders had kunnen lopen.

Susette Luger

De entree op de begane grond biedt ruimte aan een expositie over het werk van de VBIJ. Met name de poster van het IJsselmeer is razend populair bij de toeristen die de toren graag aan een onderzoek wensen te onderwerpen. De meeste toeristen komen dan ook eigenlijk alleen om de toren en niet om de mensen van de VBIJ. Op de eerste verdieping vinden we een aantal bureaus waar Susette Luger, Wim Ouburg en Roos Franzen hun dagelijkse VBIJ-beslommeringen hebben. De wenteltrap van de toren verder omhooggaand arriveren we in de vergaderkamer, ruim opgezet met veel licht, dat vriendelijk door de prachtige ramen naar binnen glijdt.

We hebben het eerst over de VBIJ van vroeger en nu. Susette is stellig wanneer zij zegt dat het tijdsbeeld een flinke verschuiving heeft ondergaan. 'In het begin was actievoeren een belangrijk item binnen de VBIJ, nu is duidelijk geworden dat je met het bedrijven van politiek meer kansen hebt iets te bereiken.' Wim Ouburg sluit zich daar van harte bij aan. 'Met name het traject waarbinnen de 5e Nota Ruimtelijke Ordening gestalte kreeg, gaf het beeld van een VBIJ in overleg met politiek belangrijke spelers op het gebied van ruimtelijke ordening. Wat je noemt een echte verschuiving.'

Gevraagd naar de wijze waarop het drietal betrokken is geraakt bij de vereniging komt een gemêleerd beeld op tafel. Roos - op zoek naar vrijwilligerswerk - zag in een regionaal blad een advertentie waarin een administratieve kracht werd gevraagd. 'Het leek mij wel wat en voor dat je het weet heeft het VBIJ-virus je te pak-

ken. Thuis hadden wij voorheen niets met water, maar inmiddels zit mijn zoon op zeilles en brengen wij veel tijd door aan en op het water.' Ook Wim reageerde op een advertentie en 'ik groeide er eigenlijk vanzelf in. Met name het proces rond de eerdergenoemde 5e Nota Ruimtelijke Ordening was een bron voor inspiratie. De interessante achtergronden en het maken van belangrijke afwegingen, dat maakt zo'n proces een prachtige uitdaging voor heel wat betrokkenen.' Terwijl zij eerst de koffiemokken bijvult met verse dampende koffie, vertelt Susette iets over haar entree. Van oorsprong ben ik een Edamse en dan is de band met water - en alles wat daar omheen hangt - een vrij natuurlijke, vanzelfsprekend voel ik mij betrokken bij de doelstelling van de VBIJ.'

Over het werk dat zij doen is het drietal zeer te spreken en aan motivatie ontbreekt het in de verste verte niet. Zijn er dan toch nog verbeterpunten die de vereniging van nut zouden kunnen zijn? Wim denkt van wel en roert de vergrijzing binnen de VBIJ aan. 'Wij hebben - gelukkig wel - heel veel trouwe leden maar helaas stagneert de aanwas van jeugdige leden. Daar zouden we toch iets mee moeten gaan doen, want je kunt niet eeuwig blijven leunen op dezelfde mensen, die vele uren van hun vrije tijd opofferen.' Zit de VBIJ in deze fraaie toren dan niet op de verkeerde plaats om het jeugdige publiek te bereiken? Dat gaat Wim te ver. 'Zobout wil ik het zeker niet stellen, want wie werkt er immers in zo'n fraaie omgeving als wij? Echter, een kantoor direct aan het IJsselmeer zou goede mogelijk-

zeilt prima

Edamse Speeltoren

Roos Franzen

Wim Ouburg

heden kunnen bieden om ook een ander publiek te bereiken; meer gericht op de waterrecreatie'. Susette ziet ook de vergrijzing als een punt van zorg. 'Veel watersporters zijn jong en best wel doordrongen van het feit dat zo'n grote plas water behouden moet blijven voor recreatieve en beroepsmatige doeleinden. Die doelgroep spreken we al jaren aan via onze stand op de HISWA'. Goedlachse Roos zoekt het meer op het gebied van actievoeren. 'Ik zou het prachtig vinden als we in staat zouden zijn een grote ledenactie op stapel te zetten. Helaas beschikken we nu niet over de middelen om een dergelijke actie van de grond te krijgen, maar zeg nooit "nooit"'

Dertig jaar VBIJ zal toch zeker wel een berg papier bij elkaar hebben gebracht? Alle drie kijken ze in de richting van een aantal stellingen waarop vele dozen genummerd zijn weggezet. 'Daar staan voor het oog al veel dozen met historische documenten, maar ook op de 3e verdieping staan er nog een flink aantal', verduidelijkt Roos. Het archief wordt nog regelmatig uitgeplozen door studenten die met een werkstuk of scriptie bezig zijn. In de Speeltoren kunnen ze wat dat betreft hun hart ophalen. Als ik afscheid neem van het gastvrije drietal kijk ik nog eens naar de fraaie fresco, welke in een ver verleden op de muur van de Speeltoren geschilderd is. Het blijft een fraaie, en zeker ook aparte omgeving, om in te werken. ■

Ken uw IJsselmeer (15)

1. Dit is een van de mooiste plekjes langs het IJsselmeer. Waar bevinden wij ons?
2. Dit is een gezegend samenspel van natuur, cultuur en ambacht. Wat betekent OH4 op het vissersscheepje?
3. Hoe heet de visser van dit scheepje en wat is zijn devies?
4. Wat voor type schip is het en hoe oud?
5. Waarmee en waarop vist hij?

NTr.

De antwoorden op deze vragen vindt u in het Jubileumboek "VBIJ 30 jaar pal voor een zee van ruimte".

Foto NTr.

Uit Jubileumnummer 20 jaar VBIJ

Agenda

Buitengewone ledenvergadering van de Vereniging tot Behoud van het IJsselmeer

vrijdag 29 november 2002 te Enkhuizen

1. Opening
2. Verslag van vorige bijeenkomst
3. Verkiezing penningmeester Joost Waals en bestuurslid Fred Holthuis
4. Verslag kascommissie, jaarcijfers 2001 definitief, cijfers september 2002 en begroting 2003 door Joost Waals
5. Contributie
6. Uitslag na onderzoek samenwerking met behoud van eigen identiteit
7. Rondvraag en afsluiting door voorzitter

*De dijk van Durgerdam.
Uit Jubileumnummer 20 jaar*

Toelichting punt 3

Kandidaat bestuurslid: De heer Fred Holthuis (zie foto) uit Monnickendam, heeft zich op de jaarvergadering van 27 april 2002 te Hoorn voorgesteld als kandidaat voor het bestuur. Van zijn talenten heeft de vereniging al enkele maanden dankbaar en veelvuldig gebruik kunnen maken.

Fred Holthuis

Kandidaat penningmeester: De heer Joost Waals uit Edam, studeert volgend jaar af als registeraccountant aan de NIVRA-Universiteit Nijenrode, werkt momenteel bij Ernst & Young Accountants te Amsterdam en voelt zich als inwoner van Edam, betrokken bij de doelstellingen van de VBIJ. Afgelopen weken heeft de heer Waals samen met de mensen van het bureau en bestuur ervoor gezorgd dat de cijfers vandaag aan u gepresenteerd kunnen worden.

Joost Waals

30

Toelichting punt 5

Sinds 1999 is de contributie niet verhoogd. De vereniging is echter wel voor hogere kosten komen te staan als gevolg van de inflatiestijging en de 1,5% verhoging BTW. Het bestuur stelt daarom voor de contributie met met 5,3% bij te stellen naar € 21,50.

Toelichting punt 6

Een verslag van de gesprekken met Vereniging 'It Fryske Gea', Stichting Flevolandschap, Stichting Noord-Hollands Landschap en de Waddenvereniging in het kader van samenwerking met behoud van eigen identiteit.

Het gemeentebestuur van Edam-Volendam feliciteert de Vereniging tot behoud van het IJsselmeer van harte met het 30 jarig jubileum van de vereniging.

Edam-Volendam ondersteunt het belang van een nat Markermeer en IJsselmeer, zowel vanuit een ecologisch standpunt als vanuit het perspectief van recreatieve ontwikkelingen.

Het gemeentebestuur hoopt beide aspecten in onderlinge harmonie te verenigen in het in ontwikkeling zijnde recreatieproject De Pieterman.

Samen werken

aan een mooi Noord-Holland

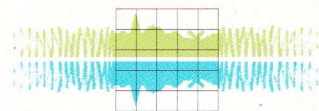
Op 1 januari 2003 zetten twee natuurorganisaties in Noord-Holland een belangrijke stap. Het Noord-Hollands Landschap en Landschapsbeheer Noord-Holland gaan dan samen verder als één organisatie. De nieuwe naam wordt Landschap Noord-Holland. Door de fusie ontstaat een krachtige organisatie die werkt aan beheer, behoud en ontwikkeling van natuur, landschap en cultuurhistorie. Zij doet dit voor, maar ook mét de Noord-Hollandse bevolking.

Naast de zorg voor de eigen natuurgebieden, werken medewerkers en vrijwilligers van Landschap Noord-Holland in terreinen van derden, worden duizenden wilgen geknot, tienduizenden weidevogelnesten beschermd en kilometers oever, kade en berm beheerd. Gezamenlijk wordt straks gewerkt aan voorlichting, educatie, politieke beleidsbeïnvloeding, soortenbescherming, monitoring en planontwikkeling.

LANDSCHAP NOORD-HOLLAND IN CIJFERS: 40.000 LEDEN - 3.000 VRIJWILLIGERS
70 MEDEWERKERS - 66 NATUURGEBIEDEN VAN IN TOTAAL 2.700 HA
BEHEER OVER 30 KM OEVER, DIJK EN BERM.

Noord-Hollands Landschap

Landschapsbeheer Noord-Holland

*Wilt u zich aansluiten, een proefexemplaar van het tijdschrift ontvangen of nadere informatie,
neem dan contact op met de InformatieWinkel: 0251 - 362 762 of info@noordhollandslandschap.nl.*